

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

100. An delinquentes extra territorium possint ligari lege, & Statuto? Et
quæ differentia inveniatur in excommunicationem latam per sententiam,
vel per modum Statuti? Et an quis contrahat censuram ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

RESOL. CI.

An Episcopus possit excommunicare subditum existentem in alieno territorio, quando censura est annexa precepto sive generali, sive speciali?
Et an si censura lata sit per modum sententiae sive particularis, sive generalis, liget proprios subditos extra proprium territorium peccantes?
Et quid, si censura sit pro crimine, vel ratione delicti commissi in proprio territorio, & Episcopus, Ex part. 5. tract. 9. Resol. 32.

§. 1. **A**ffirmative respondet Suarez, *disp. 5. de cens. sup. hunc* & censura ei annexa non tam respiciunt territorium seu locum jurisdictionis; sed personam subditam; ergo obligat subditos, & censura ei annexa eos afficit ubique.

2. Verum ex Henriquez & Coninch Hurtados, *de cens. in commun. diff. 8. n. 34.* contrarium docet quia jurisdictionis Episcopi non extenditur ultra summa territorium, ut satis significat Pontifex in d. cap. 2. dum reddens rationem, ob quam qui extra territorium Episcopi furantur, non ligentur statuto Episcopi excommunicantis fures; ait, quia extra territorium jus dicenti non pareat impune; ubi per jus dicere non intelligit ferre statutum, seu legem, quia ferre idem esset, non potest ferre statutum, quia non potest illud ferre, sed idem est ac vti jurisdictione, ac proinde Episcopus tantum habet jurisdictionem in personis ratione territorii, quando in eo habent domicilium, aut quasi domicilium. Vnde vtramque sententiam probabilem esse existimo cum Prapoli. in 3. part. q. 1. de cens. in commun. dub. 5. n. 31. vide etiam Avilam part. 2. c. 3. *disp. 2. dub. 2. concl. 1.* & me ipsum in 3. part. tr. 5. res. 21 & tr. 6. res. 78.

3. Notandum est tamen hic primo, si censura lata sit per modum sententiae sive particularis, sive generalis, ligat proprios subditos, etiam extra proprium territorium peccantes, probatur quia censura lata per modum sententiae pro futuris culpis abstrahit à territorio, & solum respicit ipsas subditorum personas, ergo ubicumque existant, eas ligat: nec obstat diversitas territorii, cum ut hæc censura incuratur, nulla exterior vis necessaria sit, ut dictum est. Vnde si non propter bonum territorii directe, sed propter bonum morum ipsius subditi, vel aliarum personarum Episcopus præcipiat sub censura alicui particulari subdito, aut omnibus generaliter ut jejunent, v. g. sexta feria, aut ab exercitio alicuius operis abstinant, revera censura incurrit, quamvis extra territorium delinquant & in hoc differunt censura lata à jure & ab homine: secus autem dicendum est si excommunicatio feratur pro culpa jam commissâ, nam doctrina superius adducta intelligitur de censura lata pro culpis futuris evitandis.

4. Nota secundo, posse Episcopum ferre censuram in subditum existentem in alieno territorio pro crimine, quod in proprio territorio commisit, Ita Sotus *de iur. loco citato*, & omnes communiter. Probatur tum ex usu, tum etiam, quia alias Ecclesiastica Episcoporum potestas facile contemneretur, & esset in cuiusvis potestate se ab eorum jurisdictione eximere, quantum ad delictorum punitionem, & se immediate subicere soli Papæ, quod probatur, quia ille, qui Salmantice furtum commisit, & statim ad Pinciam confugit, non potest excommunicari ab Episcopo Pincie, cuius subditus non est, nec ab Episcopo Salmantice ubi peccavit, quia jam extra territorium ejus est, ergo nullibi potest pro tali delicto puniri Ecclesiastica censura, nisi tantum à solo Papæ.

§. Nota

io post ini-
dum, & in
ref. 97. per
toram, &
signanter,
§. 1. ad me-
dum, &
dyb. 6. num. 68.

§. 1. Notandum est tamen, quod omnia supradicta procedunt quando delictum subditi perpetratur extra diocesim; secus autem si illud commiserit in diocesi, nam in tali casu potest Episcopus illum excommunicare, etiam si extra diocesim commoretur. Non reticeam tamen, attende Lector, contrariam sententiam docere Basilium Pontium, *de matr. lib. 5. c. 7. §. 2. num. 20.* ubi sic ait: Ex eodem principio colligo contra nonnullos, Episcopum non posse sententiam excommunicationis ferre contra subditum suum, existentem tamen in alio territorio: id quod etiam docuit Gabriel in 4. *diff. 18. quest. 2. concl. 2.* Ita Pontius, qui tamen putat pro delicto extra territorium commissio, si ad suam diocesim redeat posse Episcopum subditum punire.

RESOL. C.

An delinquentes extra territorium possint ligari lege, & statuto?

Et quæ differentia inveniat inter excommunicationem latam per sententiam, & per modum statuti?

Et an quis contrahat censuram homicidio, & stupro impositam, si existens in suo territorio occideret existentem in alieno, vel si decessit in territorio virginem, & extraxit à territorio, & in alieno violavit, Ex part. 3. tract. 6. & Misc. 2. Resol. 78.

§. 1. **N**egativam sententiam alibi docui, & communiter docent Doctores *ex c. ut animarum, de cons. in 6.* verum in gratiam curiosorum non desinam hic apponere sententiam affirmativam Ferdinandi de Castro Palao, in opere *moralis tom. 1. tract. 3. disp. 1. punct. 24 §. 5. n. 21.* ubi ex pluribus rationibus probat esse satis probabile, posse ligari lege, & statuto delinquentes in alieno territorio, atque adeo posse sub excommunicatione ipso facto incurrenda, prohiberi subditis, ubicumque existant, furtum, homicidium, adulterium, & quamlibet aliam actionem prohibitionem dignam lege illum, & non pigebit: vide etiam Salas, *de legibus, disp. 14. sect. 7. n. 90.* & Basilium Pontium, *de matr. lib. 5. c. 7. §. 2. n. 19.* ubi asserit se nullam differentiam invenire in excommunicatione lata per sententiam, vel per modum statuti, sed delinquentes extra territorium per sententiam, & generale præceptum subduntur, verbi gratia, excommunicationibus, ut tradit Suarez, in 3. part. tom. 5. *disp. 5. sect. 5.* Bonacina, *de cens. disp. 1. q. 1. punct. 11. num. 11.* & alij, communiter. Ergo subduntur etiam per legem, & statutum, cæteras rationes videbis apud Castum, loco citato.

2. Notandum est tamen hic obiter, te non contrahere censuram homicidio, & stupro impositam, si existens in tuo territorio, occideres existentem in alieno, vel si decessisti in territorio virginem & extraxisti à territorio & in alieno violasti, quia censura non est imposita ob inchoationem delicti, sed ob ejus consummationem, at consummatio est extra territorium; ergo, &c. Et ita contra Vgolinum, *de cens. tab. 1. cap. 9. §. 3. in fine*, docet Suarez, *de cens. tom. 5. disputat. 5. sect. 4. num. 8. & 9.* & de legibus, lib. 3. cap. 32. num. 5. & 6. Salas *de legibus disput. 14. sect. 5. num. 71.* & alij.

Sup. hoc in
Ref. præte-
rita §. Sed
& in ref. seq.
§. Notandū
est & in ref.
1. post seq.
§. 1. ad me-
dum.

Sup. hoc inf.
in ref. 102.
§. Sed obi-
ter & late in
ref. 103.